

Z A P I S N I K

**sa osme sjednice Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu
održane 27. marta i 1. aprila 2013. godine**

Sjednica je počela u 10 sati i 25 minuta.

Predsjedavao je Rifat Rastoder, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi/ce Odbora: dr Zoran Vukčević, Husnija Šabović, Šefkija Murić, Milorad Vuletić, Jovan Martinović, Draginja Vuksanović, Slaven Radunović, Koča Pavlović, Vladislav Bojović, Obrad Gojković, Snežana Jonica i Azra Jasavić.

Sjednici je u ime predlagača Predloga zakona o dopuni Zakona o strancima, koji je podnijela Vlada Crne Gore, prisustvovao Abid Crnovršanin, pomoćnik ministra unutrašnjih poslova.

Rad sjednice pratili su predstavnici medija.

Za sjednicu je predložen sljedeći

DNEVNI RED:

- 1. Predlog zakona o dopuni Zakona o strancima**, koji je podnijela Vlada Crne Gore
- 2. Predlog zakona o dopuni Zakona o unutrašnjim poslovima**, koji su podnijeli SDP-a
- 3. Predlog Zakona o dopunama zakona o državnim i drugim praznicima**, koji su podnijeli SDP-a

Predsjednik Odbora, Rifat Rastoder, stavio je na glasanje predloženi dnevni red koji je usvojen jednoglasno.

PRVA TAČKA - Predlog zakona o dopuni Zakona o strancima

Uvodno obrazloženje Predloga zakona dao je Abid Crnovršanin, pomoćnik ministra unutrašnjih poslova, koji je istakao da se radi o Zakonu koji je važan za rješavanje otvorenih problema još uvijek značajnog broja populacije koja se nalazi u Crnoj Gori, a radi se o raseljenim i interno raseljenim licima. Tim povodom, saopštio je da u Crnoj Gori boravi oko 16 000 raseljenih i interno raseljenih lica, koji su ranijim izmjenama i dopunama ovog Zakona dobili mogućnost podnošenja zahtjeva za privremeni boravak ili stalno nastanjenje u Crnoj Gori, ali da je rok za podnošenje tog zahtjeva istekao 31.12.2012 godine. S tim u vezi, ukazao je da je oko 9 500 lica

iskoristilo svoje pravo i podnijelo zahtjev za regulisanje statusa, dok je sa istekom tog zakonskog roka ostalo oko 6 500 lica koja nijesu podnijela zahtjev. Pored toga, predstavnik predlagača naglasio je da je Crna Gora odlučila da ovo pitanje dovede do kraja i da Ministarstvo unutrašnjih poslova i Zavod za zbrinjavanje izbjeglica, u saradnji sa međunarodnim organizacijama, prije svega UNHCR - om, čine ogromne napore da tim ljudima stvore uslove da mogu da regulišu svoja statusna pitanja. Na kraju, pomoćnik ministra Crnovršanin, istakao je da je predloženo da se ovaj zakonski rok produži do 31.12.2013 godine, i na taj način obezbijedi pravni osnov svim raseljenim i interno raseljenim licima koji žele da regulišu svoj status u Crnoj Gori, da to mogu i da učine.

Poslanica Snežana Jonica postavila je pitanje predstavniku predlagača, koliko je lica ostalo koja nijesu podnijela zahtjeve, a ispunjavaju uslove za regulisanje statusa.

Pomoćnik ministra Abid Crnovršanin odgovorio je da ima oko 6 500 lica koja nijesu podnijela zahtjeve za regulisanje statusa.

Poslanica Snežana Jonica, u svojoj diskusiji, iznijela je sumnju da li je ovaj Zakon pravedan i jednak za sve, konstatujući da se određenoj kategoriji lica unaprijed obezbjeđuje još godina dana roka da regulišu svoj status, dok se, s druge strane, niz kategorija lica koja su obuhvaćena ovim Zakonom potpuno drugačije tretira. Takođe, istakla je da su raseljena lica sa Kosova tretirana kao da su u Crnoj Gori imala zakoniti boravak tek od momenta kad je po stupanju na snagu ovog Zakona napravljena njihova evidencija, i na taj način, njihovo pravo za obezbjeđivanje statusa, kako po ovom Zakonu, tako i po Zakonu o Crnogorskom državljanstvu, bilo unaprijed onemogućeno. S tim u vezi, poslanica Jonica postavila je pitanje kakav je status ovih lica od 31. decembra 2012. godine do danas, smatrajući da se produženjem Zakona nije pokrio njihov status, i kako je MUP tretirao njihov boravak u tom periodu.

Predstavnik predlagača, Abid Crnovršanin, istakao je da Zakon o strancima ima određene norme koje apsolutno podjednako važe za sve, ukazujući da nema nikakve razlike između raseljenih i interno raseljenih lica u dijelu roka važenja ili bilo kakvih uslova koji su potrebni da bi lice dobilo taj status. Pored toga, naglasio je da lice mora obezbijediti putnu ispravu zemlje porijekla, što je jedan od osnovnih uslova, i sve dok ne pristupe rješavanju ovih prava, ta lica se nalaze u statusu raseljenih, odnosno interno raseljenih lica. Takođe, saopštio je da je Ministarstvo unutrašnjih poslova utvrdilo ovaj Predlog zakona u decembru mjesecu, ali da je zbog tehničko - organizacionih pitanja, isti tek sada ušao u skupštinsku proceduru. Na kraju, pomoćnik ministra ukazao je da u Zakonu postoji odredba kojom se predviđa da lice, ukoliko nije u mogućnosti da pribavi putne isprave na osnovu statusa raseljenog ili interno raseljenog lica, može dobiti status privremenog boravka koji može trajati najduže tri godine, u kom roku je dužan da pribavi putnu ispravu i podnese zahtjev za stalno nastanjenje.

Poslanica Snežana Jonica, u svom komentaru, naglasila je da u članu 105c važećeg Zakona piše da „licima kojima se u skladu sa članom 105a ovog Zakona odobri stalno nastanjenje, prestaje status raseljenog odnosno interno raseljenog lica“. Shodno tome, naglasila je da se lica koja ne ostvare pravo na stalno nastanjenje

smatraju licima koja nezakonito borave u Crnoj Gori, tj u periodu od nove godine do momenta kad Parlament usvoji ovaj Zakon.

Kada je riječ o statusu raseljenih i interno raseljenih lica u spornom periodu, pomoćnik ministra Crnovršanin naglasio je da, formalno - pravno, ona jesu raseljena i interno raseljena lica, a s obzirom na činjenicu da nijesu iskoristila pravo do 31.12. 2012. godine nalaze se u zoni nezakonitog boravka, iznoseći dilemu da li bi, zbog kašnjenja procedure, Crna Gora bila u situaciji da može da izvrši deportaciju toliko ljudi ili je trebalo sačekati donošenje ovog Zakona.

Poslanik Koča Pavlović, u svojoj riječi, saopštio je da je protiv ovog Predloga zakona i povodom istog izdvojio mišljenje, ističući da je nadležno Ministarstvo konstituisalo diskriminatornu praksu predlažući produžavanje roka do 31. decembra 2013. godine, ne zbog tih ljudi već da bi spasili Vladu od primjene pozitivnog zakonskog propisa kojim bi se doprinijelo povećanju apatridije. Takođe, naglasio je da su lica koja su prihvatila status stalnog nastanjenja izgubila rok koji su prethodno proveli na teritoriji Crne Gore kao izbjeglice, čije trajanje može biti osnov za dobijanje crnogorskog državljanstva. Na kraju, poslanik Pavlović istakao je da je značajan broj tih ljudi prevaren jer su prihvatili ovaj status, na osnovu kojeg su zakonskim mehanizmom izgubili onaj prethodni rok, dok drugi broj tih ljudi ne želi da prihvati ovaj model iz razloga što im se onemogućava da postanu punopravni državljani Crne Gore.

Odbor je sa (6 - glasova „za“ i 2 - glasa „protiv“) podržao Predlog zakona o dopuni Zakona o strancima i predložio Skupštini da isti usvoji, nakon čega je sjednica prekinuta.

Sjednica je nastavljena 1. aprila 2013. godine u 11 sati i 10 minuta, raspravom o Predlogu zakona o dopunama Zakona o unutrašnjim poslovima i Predlogu zakona o dopunama Zakona o državnim i drugim praznicima, koji su podnijeli poslanici SDP-a.

Prije početka rasprave, Odbor je jednoglasno usvojio Zapisnik sa šeste sjednice Odbora.

Predsjednik Odbora, Rifat Rastoder, kao jedan od predlagača, obrazložio je Predlog zakona o dopunama Zakona o unutrašnjim poslovima. Tim povodom, ukazao je da se radi o izmjenama u dijelu člana 103, gdje se dodaje novi član 103a, i uvodi obaveza Ministarstva unutrašnjih poslova da vodi evidenciju o imovini svojih funkcionera. Poslanik Rastoder, mišljenja je da je Predlog zakona vrlo jasan, kao i da se radi o mjeri kojom se poboljšava povjerenje građana u rad Policije, koja je zadužena da vodi značajne aktivnosti u dijelu borbe protiv korupcije.

Vezano za Predlog zakona, poslanik Milorad Vuletić postavio je pitanje da li je zatraženo Mišljenje Vlade, i da li je isto dostavljeno Skupštini, što smatra veoma značajnim kada je u pitanju ovaj Predlog zakona.

U svom odgovoru, predsjednik Odbora naglasio je da, po automatizmu, svaki Predlog zakona ide prema Vladi, i traži se njeno Mišljenje, i da ga ona može dostaviti,

ali nije u obavezi da to i učini. Takođe, dodao je da, po pitanju ovog Predloga zakona, Vlada još uvijek nije dostavila Mišljenje, ali da ne vidi razlog da se isto čeka.

Poslanica Snežana Jonica, konstatovala je, da je Zakonom o unutrašnjim poslovima propisano donošenje šesnaest podzakonskih akata koji nijesu donijeti u predviđenom roku, a za čije donošenje Skupština nije nadležna. Pored toga, zatražila je informaciju da li ove podzakonske propise donosi ministar ili resorno ministarstvo. Takođe, smatra nejasnim pitanje da li će evidencija imovine policijskih službenika biti javna, tj. da li će uvid u istu moći da ostvare i sami građani. U cilju propisivanja cjelovitije norme, poslanica Jonica je mišljenja da bi ovim izmjenama trebalo definisati i sljedeće: koje su to kategorije policijskih službenika, za koje se uvode evidencioni kartoni; na koji način se vrši kontrola kartona na kojima će biti evidentirana imovina policijskih službenika i na koji način se vrši obezbjeđenje te evidencije. Ipak, mišljenja je da je ideja o evidentiranju imovine policijskih službenika generalno dobra, iz razloga što može biti mjera suzbijanja korupcije, ili mjera koja će pratiti da li u policijskim organima postoji korupcija. Vezano za izradu Predloga zakona, postavila je pitanje da li se razmišljalo u pravcu djelovanja na normu da se za izbor direktora policije ipak propiše obaveza da mora imati deset godina radnog iskustva u bavljenju policijskim poslovima.

Odgovarajući na pitanje poslanice Jonice povodom podzakonskih akata, poslanik Rifat Rastoder saopštio je da ne može govoriti o tom pitanju u ime ministra, te da je zadužen isključivo za dopune Zakona koji je Socijaldemokratska partija predložila, i da može govoriti samo o podzakonskom aktu koji je neophodan da bi se ovaj Zakon primijenio. Takođe, istakao je da su predlagači Zakona spremni da private svaku ideju i sugestiju, u vidu amandmana, koja će doprinijeti što boljoj formulaciji Zakona.

Poslanica Azra Jasavić istakla je da ideja predlagača nije nova u pravnom sistemu Crne Gore, dodajući da se radi o ideji koja je već realizovana odredbama člana 37a Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost, koji propisuje da Agencija vodi i evidenciju imovine službenika, a da sadržaj imovinskog kartona potpisuje direktor Agencije. S tim u vezi, ukazala je na nedosljednu primjenu ovog člana Zakona, koju je uočila i Državna revizorska institucija, jer i Zakonom o Agenciji za nacionalnu bezbjednost, kao i Predlogom Socijaldemokratske partije, nije zadovoljen princip javnosti, odnosno transparentnosti oko popisa te imovine, kao ni princip kontrole. S tim u vezi, poslanica Jasavić, naglasila je da bi ove podatke trebalo učiniti javnim zakonskom odredbom a ne podzakonskim aktom, kako je predviđeno predloženim izmjenama Zakona.

Predsjednik Odbora, Rifat Rastoder, u svom komentaru, naglasio je da bi se ova odredba bliže definisala podzakonskim aktom smatrajući da, ukoliko su podaci o imovini ministara javni, je sasvim logično da i evidencija imovine policijskih službenika bude tretirana na isti način. U tom smislu, pozvao je na pronalaženje adekvatnijeg rješenja o predloženim izmjenama, kako bi se poboljšala osnova samog Predloga zakona.

Poslanik Zoran Vukčević, u svojoj diskusiji, ukazao je da je jedan od osnovnih principa, kada je u pitanju rad kluba poslanika Demokratske partije socijalista, da se traži mišljenje nadležnog ministarstva, u cilju dobijanja konačnog suda o bilo kojoj temi

koja se pojavi. S tim u vezi, smatra da bi rasprava o ovom Predlogu zakona tekla mnogo efikasnije, ukoliko bi prisustvovao i predstavnik Ministarstva unutrašnjih poslova, koji bi mogao da otkloni eventualne nedoumice.

Poslanik Rastoder, ponovio je da mišljenje Vlade ne obavezuje poslanike prilikom odlučivanja, smatrajući da su se stekli uslovi za izjašnjavanje o Predlogu zakona o dopunama Zakona o unutrašnjim poslovima.

Poslanica Draginja Vuksanović, u svojoj riječi, istakla je da Predlog zakona predstavlja značajan osnov za realizaciju i uvođenje antikorupcijske mjere. Tim povodom, podsjetila je na činjenicu da postoji javna evidencija, Katastar nepokretnosti, i da bilo koji pravni subjekat, kada stekne bilo kakvu imovinu, istu mora voditi i prijaviti u ovaj Katastar, koji je dostupan na uvid svim građanima Crne Gore. Poslanica Vuksanović, ponovila je da značaj ovog Predloga zakona proističe upravo iz razloga što bi imovinski kartoni bili vođeni od strane ministarstava, čime se stvara osnov za uvođenje i primjenu ove antikorupcijske mjere.

Poslanik Obrad Gojković saopštio je da u načelu podržava ideju kojom je motivisan Predlog zakona, saglašavajući se sa stavom svojih prethodnika po pitanju prisustva predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova na raspravi. Pored toga, istakao je da se ovim Predlogom zakona dolazi u koliziju, iz razloga što je sama priroda policijskog posla takva da zahtijeva određeni stepen tajnosti, a sa druge strane, neophodno je da je evidencija o njihovoj imovini dostupna na uvid javnosti.

Predsjednik Odbora Rifat Rastoder, naglasio je da je ovaj Predlog zakona razmotren na Zakonodavnom odboru, i da postoji ustavni osnov.

Poslanik Milorad Vuletić, u svojoj riječi, istakao je da je Predlog zakona veoma interesantan, i da zaslužuje više rasprave i širu elaboraciju od strane predstavnika Vlade koji bi, ovoj raspravi, mogao dati značajan doprinos. S obzirom da ovaj Predlog zakona još uvijek nije uvršten u sjednicu redovnog zasijedanja, poslanik Vuletić predložio je da se izjašnjavanje o istom odloži, a da se do tada, ili pribavi mišljenje Vlade, ili obezbijedi prisustvo njenog predstavnika.

Poslanik Slaven Radunović saopštio je da je svaka inicijativa, koja može dovesti do povećanja efikasnosti u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, dobrodošla, ali da izražava sumnju u način i mogućnost kontrole da li su prikupljeni podaci o imovini policijskih službenika tačni. Takođe, istakao je da podržava Predlog zakona o dopunama Zakona o unutrašnjim poslovima, dodajući da nema potrebe da se čeka mišljenje Vlade, već da se o istom možem izjasniti na ovoj sjednici.

Poslanik Husnija Šabović smatra da je ideja Predloga zakona jako dobra, i da podrazumijeva upotpunjavanje i unaprjeđenje pozitivnog zakonskog propisa. S tim u vezi, poslanik Šabović je stava da izjašnjavanje o ovom Predlogu zakona treba odložiti do dostavljanja Mišljenja Vlade.

Poslanik Šefkija Murić, takođe, podržao je ideju Predloga zakona, ukazujući da je veoma teško odrediti granicu između stepena javnosti i tajnosti. Shodno tome istakao je da bi bilo bolje da se, po ovom pitanju, sačeka Mišljenje Vlade, kako bi Predlog zakona bio bolje uobličen, i da se izjašnjavanje o ovom Predlogu zakona odloži.

Poslanica Azra Jasavić ponovila je da je neophodno da se obezbijedi princip javnosti, radi efikasne kontrole, i saopštila da će Pozitivna Crna Gora podržati ovaj Predlog zakona.

Poslanica Snežana Jonica, u svojoj diskusiji, ukazala je da je za ostvarenje cilja ovog Predloga, potrebno da se rasprava i izjašnjavanje o istom odloži, kako bi se, uz prisustvo predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova, razriješile dileme koje se tiču načina donošenja podzakonskih akata i upoznavanja sa Aktom o sistematizaciji i mogućim zvanjima policijskih službenika. Vezano za rok od šezdeset dana za donošenje podzakonskog akta, poslanica Jonica smatra da se radi o veoma dugom i nepotrebnom roku, u kojem bi se eventualno mogle izvršiti zloupotrebe zakona, sugerišući da bi rok od petnaest dana bio dovoljan za donošenje pomenutog podzakonskog akta, i da bi se na taj način zaista doprinijelo cilju Zakona.

Poslanica Draginja Vuksanović istakla je da će Socijaldemokratska partija ostati pri stavu da, bez obzira na Mišljenje Vlade, podržava Predlog ovog zakona, ističući da je, kada su značajna pitanja na dnevnom redu, neophodno donijeti odluke bez prethodne konsultacije sa Vladom.

Poslanik Obrad Gojković ponovio je da je neosporno da bude obezbijeđena javnost imovine policijskih službenika, ali da je neophodno da se saslušaju prethodno predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova, kako bi se saznale detaljnije informacije o strukturi MUP-a, kao i načinu koliko bi duboko ta javnost mogla da ide.

Kao jednom od predlagača, predsjednik Odbora, Rifat Rastoder, istakao je da je rasprava o ovom predlogu zakona bila jako korisna, dodajući da, u daljem procesu, treba razmisliti o pitanjima javnosti, kontrole i sankcije. Takođe, naglasio je da načelna rasprava o ovom Predlogu zakona tek slijedi, i da će Socijaldemokratska partija, kao predlagač, razmotriti sve sugestije.

Zaključujući raspravu, predsjednik Odbora, Rifat Rastoder, istakao je da su se iskristalisala dva predloga: prvi predlog da se članovi Odbora izjasne o predloženom aktu, i drugi predlog, da se izjašnjavanje o istom odloži. Nakon glasanja, utvrđeno je da se izjašnjavanje o Predlogu zakona o dopunama zakona o unutrašnjim poslovima, odloži i sačeka Mišljenje Vlade.

U nastavku sjednice, poslanica Draginja Vuksanović, kao jedan od predlagača Predloga zakona o dopunama Zakona o državnim i drugim praznicima, istakla je da je u dosadašnjoj praksi primjećen problem u primjeni ovog zakona, posebno u dijelu zakonske odredbe koje se odnosi na prirodu djelatnosti i tehnologiju rada, koja se široko tumači. S tim u vezi, naglasila je da poslodavac ima pravo da organizuje vršenje rada u okviru svog djelokruga, ako to zahtijeva potreba procesa rada i za vrijeme državnih i vjerskih praznika, ali ima i obavezu da zaposlenima koje je angažovao da rade u vrijeme tih dana isplati dnevnicu u iznosu 150% po času. Tim povodom, predlagači izmjena Zakona smatraju da je nedopustivo i protivno samom smislu državnih praznika da se na taj dan uvećava zarada zaposlenih, jer suština donošenja samog zakona nije u tome da se poveća dnevnicu za 150%, već da se obilježi neki značajni državni praznik.

Takođe, dodala je da je suština Predloga zakona da se izbjegnu eventualne zloupotrebe, a da se, s druge strane, poštuju prava radnika shodno Zakonu o radu.

Poslanica Azra Jasavić, u svojoj riječi, istakla je da je izvorna ideja Predloga zakona dobra s tim što, za Pozitivnu Crnu Goru, način na koji predlagači pokušavaju da dođu do rješenja nije prihvatljiv. Tim povodom, naglasila je da ovakav Predlog zakona vodi ka mogućnosti zloupotreba od strane izvršne vlasti, odnosno Ministarstva ekonomije, iz razloga što je, na predviđeni način, zatvoren proces koji podrazumijeva dogovor, ne samo Ministarstva ekonomije, već i Ministarstva rada, kao i reprezentativnih organizacija poslodavaca i sindikata. S tim u vezi, poslanica Jasavić predložila je da se prilikom izrade podzakonskog akta, pored Ministarstva ekonomije, uključi i Ministarstvo rada, kao i reprezentativne organizacije poslodavaca i sindikata.

Poslanica Snežana Jonica smatra da je obrazloženje Predloga zakona protivrečno samom cilju Zakona, iz razloga što u istom piše da se omogućava rad za dane državnih praznika, samo što treba da se izvadi dozvola. Takođe, istakla je da je značajniji ugao priče taj da se provjeri da li poslodavci radnicima stvarno isplaćuju tih 150% dnevnice i koji bi bio način te kontrole, kao i da treba uvesti saglasnost zaposlenog u vezi sa tim da li uopšte želi raditi na dan državnih praznika. Poslanica Jonica smatra da bi ove sugestije, koje bi bile ugrađene u Predlog zakona, znatno doprinjele ostvarivanju prava radnika.

Poslanica Draginja Vuksanović, ukazala je da je problem u dosadašnjoj primjeni ovog Zakona taj što državna administracija svoj posao nije obavljala kako treba, jer je posao inspektora tih dana, da na terenu provjeravaju ko radi i po kom osnovu. S tim u vezi, smatra da će se ovakvom, složenijom procedurom traženja dozvole, u većoj mjeri spriječiti zloupotreba odredaba važećeg Zakona, i znatno više zaštititi prava radnika.

Poslanica Azra Jasavić, najavila je podnošenje amandmana na predloženi zakonski tekst, na šta je predsjednik Odbora Rastoder odgovorio da je isti potrebno dostaviti u pisanoj formi, prema utvrđenoj proceduri.

Predsjednik Odbora Rifat Rastoder, zaključio je raspravu o Predlogu zakona o dopunama zakona o državnim i drugim praznicima, i isti stavio na glasanje. Odbor je sa (4 - glasa „za” i 4 - glasa „protiv”) zaključio da ne postoji stav o ovom Predlogu zakona.

Sjednica je završena u 12 sati i 30 minuta.

Zapisnik sačinila:
Sekretarka Odbora
Slavica Mirković

Predsjednik Odbora
Rifat Rastoder